

prima instanță: I.Ghizdari
instanța de apel: T.Duca, A.Albu, D.Pușca

nr.2ra-2182/14

Î N C H E I E R E

09 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul	Svetlana Filincova
Judecătorii	Iurie Bejenaru, Galina Stratulat

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Chim Vladimir împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 martie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției și menținută hotărîrea Judecătoriei Fălești din 17 decembrie 2013

c o n s t a t ă

La 25 iunie 2013 Chim Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, prin ordonanța organului de urmărire penală, reprezentat de ofițerul superior de urmărire penală al Departamentului Urmărire Penală, Direcția Generală Teritorială Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupție, maior Adrian Surdu din 21 martie 2011, s-a dispus începerea urmăririi penale în temeiul art. 326, alin. (2), lit. b) din Codul Penal.

În aceeași zi, ordonanța de începere a urmăririi penale a fost confirmată de procuror, șeful Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție, consilier juridic de rangul III, Serghei Gavajuc.

La demersul șefului Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție, Serghei Gavajuc din 21 martie 2011, prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul

Judecătoriei Bălți din 21 martie 2011 s-a autorizat pe un termen de 30 de zile, începând cu 21 martie 2011 și până la 20 aprilie 2011, efectuarea unor serii de acțiuni de urmărire penală și operative de investigație dintre care: cercetarea la fața locului, percheziția, ridicarea la locul transmiterii/primirii mijloacelor bănești extorcate (încăperi, sectoare de teren, locuințe, birouri de serviciu, automobilier, etc.) pentru depistarea obiectelor și documentelor ce ar putea avea importanță pentru cauza penală; percheziția corporală la Chim Vladimir, și/sau a altor persoane care eventual pot interveni în procesul transmiterii banilor marcați; percheziția corporală la Tabaran Vladimir Mihail, și/sau a alte persoane care eventual pot interveni în procesul transmiterii banilor marcați; înregistrarea de imagini, interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice și care au loc între Fîrfa Alexandru cu Chim Vladimir și Tabaran Alexandr, și /sau alte persoane care eventual pot interveni în convorbiri, cu folosirea tehnicii special.

Menționează reclamantul că la 21 martie 2011, aproximativ la ora 16:15 min. a fost reținut în preajma magazinului alimentar din s. Logofteni, r-ul Fălești de către ofițerii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului pentru combaterea Crimelor Economice și Corupției după primirea de la Fîrfa Alexandru a sumei de 200 euro, pe care ar fi estorcat-o de la ultimul pentru a exercita trafic de influență asupra procurorului în procuratura raionului Fălești, Tudor Paladi.

În momentul reținerii reprezentanții organului de urmărire penală i-au răscut mâinile la spate, apoi în același loc public, în prezența mai multor consăteni care se adunase în preajmă, a fost supus percheziției corporale. Această acțiune a durat o oră și nouăsprezece minute timp în care, deși era afară încă vreme rece, a fost ținut îmbrăcat doar în pulover, deoarece scurta de iarnă i-a fost ridicată de îndată ce a fost reținut.

După finalizarea acțiunii de percheziție corporală, i-au fost puse cătușele pe mâini și cu automobilul organului de urmărire penală a fost transportat sub escorta ofițerilor care l-au reținut în or. Bălți, la sediul Direcției Generale Teritoriale Nord a centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupție, unde de către ofițerul de urmărire penală, Adrian Surdu, i-a adus la cunoștință ordonanța privind recunoașterea lui în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) Ut. b) din Codul penal.

De asemenea, la 21 martie 2011, de la ora 20:00 până la ora 20:40 a fost audiat în calitate de bănuit, după care i-a fost aplicată măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara și a fost eliberat de sub reținere.

Sustine că a fost eliberat de la sediul organului de urmărire penală fiind îmbrăcat în pulover, în situația în care afară era frig. Din motiv că transportul public nu mai circula la acea oră și nici bani nu avea, a fost nevoit să roage un taximetrist să-l ducă la domiciliu în s. Logofteni, plătind acasă suma de 200 de lei.

Prin ordonanța procurorului Anticorupție, Viorel Radețchi, din 22 martie 2011, cauza penală nr. 2011046034, a fost retrasă din procedura DGT Nord CCCEC RM și transmisă în vederea exercitării în continuare a urmăririi penale procurorului în Serviciul Nord al procuraturii Anticorupție, Lilia Selevestru.

Prin ordonanța organului de urmărire penală din 26 aprilie 2011, bănuitul Tabaran Alexandr a fost scos de sub urmărire penală, pe temei de reabilitare.

Pin ordonanța procurorului în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Lilia

Selevestru, din 27 aprilie 2011, care a fost reflectată și în rechizitoriu, a fost pus sub învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) din CP. Totodată a fost aplicată măsura preventivă, obligarea de a nu părăsi țara.

La 28 aprilie 2011, cauza penală cu rechizitoriul a fost remisă în Judecătoria Fălești pentru judecare în fond.

Prin sentința Judecătoriei Fălești din 19 iunie 2012, a fost achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Totodată s-a dispus că măsura preventivă aplicată inculpatului Chim Vladimir sub formă de obligarea de nepărăsire a țării să se mențină pînă la intrarea sentinței în vigoare.

Afirmă că, acuzatorul de stat, procurorul în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Selevestru Lilia, a atacat cu apel sentința Judecătoriei Fălești din 19 iunie 2012 solicitînd casarea acesteia și rejudicarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Chim Vladimir să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) din CP, cu aplicarea pedepsei penale.

Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 decembrie 2012 apelul declarat de procurorul în serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Lilia Selevestru, a fost respins ca nefondat.

Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2012 fost atacată cu recurs de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Natalia Cîrnățel.

Prin Decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție, din 30 aprilie 2013 recursul a fost respins ca fiind inadmisibil și astfel sentința de achitare pronunțată de Judecătoria Fălești la 19 iunie 2012, a devenit definitivă și irevocabilă.

Dat fiind faptul că prin sentința judecătorei Fălești, din 19 iunie 2011, devenită definitivă și irevocabilă la 30 aprilie 2013, a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) din CP, pe motiv că lipsește fapta infracțiunii, reieșind din prevederile pertinente ale Legii nr. 1545/1998, toate actele și acțiunile organului de urmărire penală, ale procuraturii și judecătorului de instrucție efectuate în cadrul cauzei penale sunt ilegale din momentul pornirii urmăririi penale prin ordonanța emisă la 21 martie 2011.

Solicită reclamantul încasarea prejudiciului material în sumă de 11 528,14 lei și prejudiciul moral în sumă de 500 000 lei, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești cît și cheltuielile de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Fălești din 26 martie 2013 a fost atras în proces Procuratura Generală, în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărîrea Judecătoriei Fălești din 17 decembrie 2013, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Chim Vladimir a prejudiciului material în mărime de 8111 lei 40 bani, a prejudiciul moral în sumă de 10 000 mii de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 1500 de lei.

Prin decizia Curtea de Apel Bălți din 11 martie 2014 a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției și menținută hotărîrea Judecătoriei Fălești din 17 decembrie

2013.

La 26 mai 2014, Ministerul Justiției a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 martie 2014, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat instanța de apel la emiterea deciziei a încălcat și aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că instanța de apel nu a ținut cont de argumentele Ministerului Justiției precum că, toate acțiunile organului de urmărire penală și ale procuraturii întreprinse în privința intimatului au fost bazate pe bănuiala rezonabilă a acestuia de comiterea unei infracțiuni.

Totodată instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a admis repararea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or, suma de 10 000 lei încasată în beneficiul intimatului cu titlu de prejudiciu moral nu este rezonabilă în circumstanțele prezentei spețe ținându-se cont de faptul că Vladimir Chim nu a suferit un prejudiciu moral.

Studiind temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Ministerul Justiției în esența lor sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corectă conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat